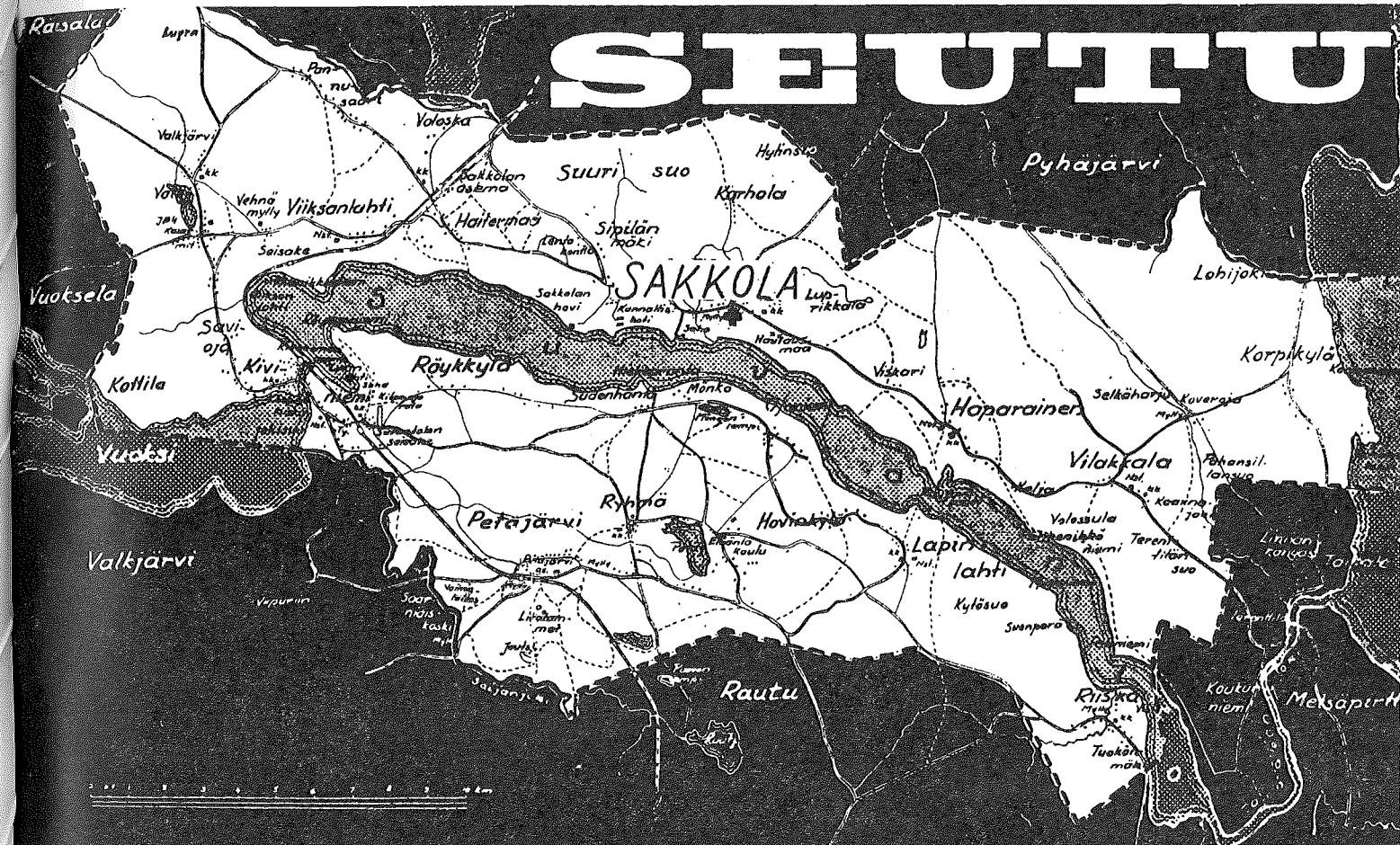
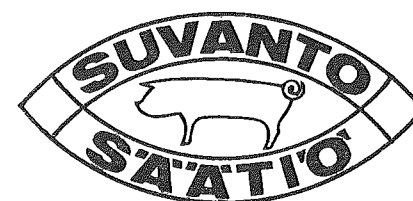

SUVANNON SEUTU

SUVANNON
YMPÄRISTÖN
KOTISEUTU-
LEHTI • Julkaisija

N:o 4 1975
KESÄKUU

"Haitari soi ja sävelet saapuu jostakin Halikon kolkasta". Toivo Kopperoinen soittaa eläkepäiviensä ratoksi.

Hiljaisuuden mietteitä

Suuri mestarimme vuorisaarnassaan opettaa: "Te olette kuulleet sanotuksi: silmä silmästä ja hammas hampaasta. Mutta minä sanon teille, älkää tehkö pahalle vastarintaa." Matt. 5: 38—39. Edellä olevaa Jeesuksen vuorisaarnan opetusta tai vielä enemmänkin käskyä on hyvin vähän ymmärretty ja vielä vähemmän sitä ihmiskunnassa toteutettu. Usean mielestä on ollut suorastaan hämmästyttävää, että sellaista käskyä on ollenkaan annettukaan, niin nurinkuriselta se on monen mielestä tuntunut. Mutta nyt kun sen on antanut korkein henkilö, mitä maa on koskaan päällään kantanut, Vapahtajamme, nyt meidän täytyy ymmärtää, ettei Hän olisi voinut puhua sellaista, mikä ei olisi ollut totuutta ja asiallista. Tämän käskyn perimmäisenä tarkoituksena on, että me ihmiset omassa joka päiväisessä elämässämme ensin yksilöinä, emme vastusta omassa itessämme, että ulkopuolella olevaa pahaa, mutta että me voitamme sen.

Viisaat tutkijat ovat selostaneet pahan olevaisuutta. He sanovat,

että paha itessään ei ole olemassa todellisuudessa. Paha on harhaa, ohimenevää, ajallista, ei ikuista. Ainoastaan pahan mahdollisuus on ikuisuudessa olemassa, sillä jos ei olisi pahan mahdollisuutta, ei olisi ilmennyt hyvää.

Pahan probleemin voimme ratkaista ainoastaan, jos ymmärrämme, että se ei erillisenä ole mitään itessään olevaa. Paha kuuluu myös jumalalliseen suunnitelmaan, sen äärettömän viisauden toimintatapoihin, joka on kaiken olevaisen olemassa olon takana. Kuinka me voisimme ymmärtää Jumalan hyvänä ja kaiken rakkauden voimana, jos nyt sattumalta Jumalan maailman kaikkeudessa voisi ilmetä paha ja kärsimys pahana tahtona. Pahan olemassaoloa voi vain ymmärtää, kun tiedämme, että se toimii Jumalallisissa suunnitelmissa täällä maan päällä, missä kaikkalainen, vastakohtien lakien olemassaolo vallitsee. Suuri jumalallinen, ääretön rakkaus tietää, että ennenkuin oppisimme hyvää tuntemaan, meidän pitää tuntea pahaa, kärsimystä tässä maanpäällisellä elämän koulus-

samme, jota me kukin ajallamme elämme. Suuren luojamme kehityskasvatussuunnitelmissa on käytetty asiallisuudessa pahaa ja kärsimystä meidän omaksi hyväksemme.

Ihmisen elämän on tultava sel-laiseksi, että hän voittaa pahan ilman sitä vastustamatta. Miten se voi sellaiseksi tulla? Viisaitten pyhien miesten neuvo on: Kun ajattelette pahaa, niin jokin ääni meidän sisällämme kuin kehoittaisi, vastusta sitä. Mutta kun sillä hetkellä pahan ajatuksen tilalle sanomme: olet ystävä, joka tahdot minua auttaa, silloin voitamme pahan.

Pahan vastustamattomuus on siinä, kun ajattelemme, että kaikki paha on hyvää. Paha on kuin siunaus, kun sen voitamme. Ilman pahan tieoa ei olisi minkään hyvänpäätöksen tietoa. Voitettuaan pahan, saavuttaa hyvän.

On sanottu, että ihmisen pahin vihollinen on hänen oma itsensä. Itsensä kanssa ihminen saa jatkuvasti voittaa pahaa. Eikö Kristuksen pahan vastustamattomuuden ohjeet erikoisesti ole kohdistettu

TEUVO VISKARI

Lyhyitä muistoja vaikeilta ajoilta

Elettiin talvea 1944. Haittimaan seurantalolla pidettiin tavanomaista kutsuntatilaisuutta, syynä, jossa asevelvollisiksi kutsuttiin 1926 alkuvuodesta syntyneet. Me silloiset seitsentoista vuotiaat nuorukaiset emme olleet sen ajan heikkojen eväitten ja ikämeikkään puolesta kovin pulkassa kunnossa. Painot liikuskelivat suurimmalla osalla meistä 50 ja 60 kilon välimailla. Niinpä pelkäsimmekin "raakatuksi" tulemista. Ei kenen-

jokaiselle yksilölle itsensä kasvatusohjeiksi. Yleisesti sanotaankin, että kun itsensä voittaa, silloin voittaa koko maailman. Ihmistä onkin verrattu maailman pienoiskooksi. Maailman parantaminen, kaiken pahan voittaminen onkin aloitettava omasta itsestä.

Tänä aikana moni vielä sanoo, että tuommoiset pahan vastustamattomuus opit, ovat haaveilua, ihanteita, utopiaa, joita nykypäivien ihmiskunta ei voi toteuttaa. Mutta olisiko Kristus lähes 2000 vuotta sitten sen ajan ihmisille, jotka silloin elivät alemmassa kehitystasossa, sellaista opettanut, jollei sillä olisi ollut mahdollisuutta sitä toteuttaa.

Lopetan P. Erwastin sanoilla: "Eivät peri maata ne, jotka huutavat, heiluttavat miekkaa ja ampuvat pyssyillä ja kanuunoilla, he eivät lopullisesti tule maata hallitsemaan. Nyt he hallitsevat, mutta se on vain näennäistä. Mitään todellista hallitusta ei ole, ennenkuin tulevat hallitsemaan ne, jotka hallitsevat viisaudella, rakkaudella, lempeydellä — jotka hallitsevat hengellä."

L. A.

kään mieleen tullut aseista kiellettyminen tai muunlainen luikertelu miehen velvollisuudesta. Isänmaan ja kotiseudun vaara tunnettiin tykkien jylinästä kutsunta-paikalle saakka.

Palvelus alkoi 22 päivänä helmikuuta 1944. Runsaan kahden kuukauden koulutuksen jälkeen oltiin sitten huhtikuun lopulla valmiina lähtemään rintamalle täydennysmieheksi joukko-osastoihin. Sattui meitä kolme Vilakkalan kylän "nuorta sankaria" joutumaan Valkjärven kautta kuljetettuna Lempaalan suunnalle ja onneksi samaan yksikköön. Pian tuli siirto Valkeasaaren läntiselle kannakselle. Osaltani tuo tapahtui Kiviniemen sotilassairaalan kautta.

Kesäkuun alun sotatapahtumat saivat sen käänteen jonka me silloin eläneet hyvin muistamme. Ankarasti taisteltiin, mutta perääntymään jouduttiin. Se perääntymisen oli raskasta ei ainoastaan taistelujen kannalta, mutta myös henkisesti. Jokainen luovuttamaan jouduttu kilometri merkitsi karjalaisen heimon ikimuistoista kotiseudun luovuttamista ja pian olisi edessä Sakkolankin menetys.

Kun taistelujen lomassa tuli lepovuoro Perkjärvellä, pyysimme parin päivän kotikomennusta. Saimme luvan, me kolme seitsentoista vuotiasta Vilakkalan poikaa. Polkupyörämarssi Perkjärveltä Vilakkalaan alkoi, kas kun osattiin kun tiekarttakin oli tuntematon.

Kiviniemen ja Viiksanlahden tienoot olivat jo kokeneet useampia pommituksia, tämän näimme ohi kulkiessamme.

Saatuamme apumme annetuksi tarvikkeiden pakkauksessa, jälleen

kerran, ei mieliala suinkaan ollut valoisa, vaan masentunut. Kysyin vanhemmiltani mihin heille voisi kirjoittaa tai muuta yhteyttä ottaa. Eivät sitä tietäneet, niinkuin eivät toisetkaan jälleen evakkotielle lähtevät. Niin — mikä oli yhteinen paikka johon voi yhteyden ottaa? — Vain kenttäposti-osoite ja se oli erittäin vähän so-kaa käyvässä maassa. Näin jälkikäteen ajateltuna oikein hirvittävää. Kun nyt puhutaan turvallisuudesta tai turvattomuudesta, niin ainakaan turvallisuutta ei silloin ollut Karjalan kansalla.

Muistini mukaan oli kesäkuun 15 päivän yö kun lähdimme Vilakkalasta, siitä kyläyhteisöstä jossa lapsuus kokemuksineen, iloineen ja myös murheineen oli vietetty. Tässä olivat eläneet monet miespolvet ennen meitä. Tämän tienoon piti olla meille ikimaa.

Pysähdyimme vielä Lammin- tai Summosenmäen päällä, miten tuota kukin nimittikin. Näkymä ko-

Antti Söyrinki

SEKATAVARALIIKE

NARVA OJOINEN

PUH. 77 071

tikylään oli rehevän vihreä. Oli pa vienossa tuulessa heilimöiviä ruispeltojakin. Valkoiset, uutuut-taan hohtavat pärekatot kertoivat elämänuskosta. Inhimillisen uu-rastuksen tuloksena oli noussut uusia koteja hävitettyjen tilalle. Kaunis muisto, kuva ankeana ai-kana.

Tämän mäen tinoo oli myös se paikka jossa Sakkolan pojat tal-visodan joulun aikana ryhmittyi-vät Keljan vastaiskuun. Moni Kel-jan poika omia pellojaan pitkin hyökäten. Itse kaivamiaan ojia suojanaan käyttäen.

Nyt nämä kylät uinuvat lep-poisana kesäkuun yönä. Tuo uni oli kuitenkin pelokasta. Rapa-mäeltä levittäytyivät näkymät Keljan ja Haparaisten kylien yli. Suvannon veden heitellessä ki-mallustaan läksiäisiksi. Sinne jäi Nuorisoseurantalo, jossa kerran katselin näytelmää — Kun pojas-ta tuli sotamies!

Matka jatkui kylien ja kankai-den läpi. Vasemmalla hautaus-maa, kirkon rauniot sankarihau-toineen, edessä Kirkonkylän tie-noo, monen tutun ja sukulaisen koti. Suuri Salakanmäki oli ras-kas noustava.

Matka jatkui verkkaan. Ei pal-jon puhuttu, sen enemmän kui-tenkin mietittiin. — Sinne taak-semme jäivät Sipilänmäet, lento-kentät, Haitermaat, Viiksanlah-det, ja niin olimme jälleen ylit-tämässä Kiviniemen siltaa. Ilma-toiminta alkoi jo vilkastua, joten sotilaan maaston hyväksikäyttö-taitoa tarvittiin. Sillan takana ei pitänyt enää olla siviiliväestöä, vaan ainoastaan taistelevia soti-laita. — Mutta kuinka ollakaan? — Vähän matkaa sillasta pääs-tyämme me jo huokasimme hel-potuksesta ja näimme edessäm-

me sillan yli pääsyä odottamassa nainen kahden pienen lapsensa kanssa! — Lähelle päästyämme totesin odottajan olevan Elina-tä-tini Sinikka- ja Soini-serkkujeni kanssa ja matkalaukku. Elina-tä-tini oli "Yllö-jurkan" tytär Petä-järven Nuoranmäeltä ja Eemil Lampun vaimo Petäjärven Kos-kenransasta. Lähtö Heillä sieltä sivusta lienee tapahtunut liian myöhään.

Vaikea oli tilanne heilläkin. Mutta selvisivät.

Näin jälkikäteen ajateltuna, kun elämän, muistojen, "filminau-ha" kulkee sielun silmien editse tulee mieleen haikeus ja kiitos, että kaikki kuitenkin on näinkin hyvin päättynyt.

Erikoisesti tuntee kunnioitusta sen ajan keski-ikäisiä karjalaisia, sakkolalaisia, kohtaan. Heidän in-himillinen sietorajansa varmasti ylitettiin monta kertaa, mutta he kestivät henkisesti ja jopa ruu-miillisestikin. Rankensivat jälleen kotinsa ja kasvattivat lapsensa kunnan kansalaisiksi. Päätt ovat harmaantuneet, jäseniä kolottaa. Monelle on jo koitunut matkan pää. Monet viettävät turvattua vanhuutta, ansaittua lepoa, oman kurkihirren alla. Jos tässä maassa arvomerkkejä annetaan, He kaik-ki sen ansaitsisivat.

KEVÄTLAULU

Metsän holvistoihin
saapui kevät.
Lintuin huilut
siellä helisevät.
Tuulen urut säestyksen tuo.
Kottaraisen koti,
peipon pesä
kuntoon saatava
on joka kesä.
Korkeuteen kiirii sävelvuo.

Kevään portti
kaikille on avoin.
Elon soinnut
vaikka eri tavoin
kevätlauluun viritetty on.
— Joku nostaa
kodin kurkihirttä,
joku toinen
laulaa kevätvirttä.
Uusi kevät jokaisella on.
Elsa Tuokko

Matti Niippa 80 vuotta

Suvanto-Säätiön valtuuskunnan kunniapuheenjohtaja Matti Niippa täytti 80 vuotta 21.5.1975 Pirkka-lassa. Hän on syntynyt Kirvussa, mutta vuodesta 1913 hänen kotiky-länsä oli Sakkolan Viiksanlahti aina jatkosodan loppuun saakka, jolloin

Filosofian maisteriksi on valmis-tunut Hannu Arve Paimiosta. Äiti Maire Arve, o.s. Vulli, Sakkolan Röykkylästä.

Sähköinsinööriksi valmistui Turun Teknillisestä opistosta Juhani Lamppu. Vanhemmat Elsa ja Emil Lamppu Sakkolan Röykkylästä.

60-VUOTISPAIVÄÄNSÄ 18. 4. -75 vietti lehtemme toimittaja Viljo Pu-rontaa kodissaan Vesilahdella, kauniin ja aurinkoisen päivän luo-dessa juhlatunnelmaa. Puhein, lau-luin, kukkakorein ja runotervehdyk-sin onnittelivat lähiomaiset, entiset ja nykyiset naapurit, sekä ystävät. Tervehdyksiin sisältyi menneet päi-vät, eletty elämä Sakkolan Petäjär-vellä, nykyisyys ja tulevaisuuden näkymät. Karjalaiset laulut, joitten lisänä myös "porsaita äidin oomme kaikki" antoivat vaihtelua yhdessä olemiseen ja muisteluihin.

hänen johdolla Sakkolan evakointi saatettiin loppuun suoritetuksi ja hänkin joutui muuttamaan toisten mukana. Pirkkalassa hän on asunut v. 1946 ja on kuulunut kunnanval-tuustoon ja moniin lautakuntiin. Toi-minut Tampereen seudun osuuspan-kin konttoritoimikunnan puheenjoh-tajana.

Toimittuaan vuosikymmenet Su-vanto-Säätiön valtuuskunnan pu-heenjohtajana hänet on kutsuttu val-tuuskunnan kunniapuheenjohtajaksi. Hän on Suvannon Seudun utteraa asiamies ja on myös kirjoittanut lehtemme.

Yhteisöjen onnittelusta mainitta-koon seuraavat: Vesilahden kunta, Urheilulautakunta, Vesilahden osuus-pankki, SVUL:n Hämeen piiri, Vesi-lahden Visa, Länsi-Vesilahden Urhei-lijat, Länsi-Vesilahden sotainvalidit ja naisjaosto, Sakkolan sotainvalidit, Sotaveteraanit, Vesilahden Res.au:t, Suvanto-Säätiö ja Suvannon Seutu, Vesilahden Karjalaiset, Helsingin Sakkola-seura, Petäjärven Nuoriso-seura ja Museovirasto.

Näihin "monitoimimiehen" onnitte-lijoihin liittyvät myös kaikki Suvan-non Seudun tilaajat ja sakkolalaiset. Jatkuva menestystä ja Onnen Päi-viä kotiseutumme lehdelle ja toimit-tajalle. — H.U.

NELJÄ SUKUPOLVEA SAKKO-LALAISIA. Anna Maria Kiiski keskellä, vasemmalla tyttärensä Sel-ma, oikealla Taimi ja Juha Salmi.

Anna-Maria Kiiski on syntynyt Sak-kolan Riiskassa. Hän täytti 80 vuot-ta 26.5.1975 Punkalaitumen Länsi-päässä.

VILJO PURONTAALLE 18. 4. -75

En tuntenut Sinua lapsena, kyllä kotisi valkean näin loistavan takaa niittyjen metsän tummaa reunaa päin.

Saarniaisista lohia narrailit, kesäiltoina viehettä heitit. Saaliista äitisi perheelleen teki makoisat kalakeitot.

Toit vaimoksi varsin varahin Tyyne-tyttösen Koselasta. Veden vieriltä koivujen katveeseen. Tämä onnea oli vasta!

Siellä kevättä, kesää elettiin, miehuusvuosia muutama karttui, kunnes kohtalo kovalla kourallaan kylämme onnehen tarttui.

Sekoitti pasmat, toiset kuviot kutoi, huolet harteille heitti. Oli edessä Karjalan lapsilla tuo nousuista raskas reitti.

Jälkeen jäi koti ja kontu, jäivät kosket ja rannat. Jäivät kypsyvät viljat ja metsäharjujen sannot.

Täällä elomme jatkuu, aika kuvina kulkee. Pois mennehet muistoista hetkeksi sulkee. Eespäin on suunta, elon iltahan päin, riemuisin aamuin ja illan sateisin säin.

Kodit saimme taas uudet, on metsät ja pellot. Jälleen soi täälläkin kutsuen kellot... Seutu on rauhaista, koski ei pauhaa... Ilta on tyyntä, toiset lintuset laulaa...

Vuodet täälläkin kulkee, on tuttuja kolot. Kuin ennen ei viehättä rantojen polut. — Kun on täyttänyt vuosia kuusi ja nolla, iltaisin tyyntä on kotona olla.

Olon onnekkkaan Luojaasi kädestä saat, kun ystäväin kanssa tänään hetkesi jaat! Näin meidän yhteiset säilyvi siteet ja kestävät Suvantolan siltojen niteet.

Ystävyydellä Laina ja Matti

Kertomus Karholasta

Oli tiistai-ilta kun isä ja tytär olivat lähdössä Ala-Tenkaselle sanaselityksiin. Isä pyysi vävyä: — Lähde sinäkin Jumalan Sanan kuuloon. — Enhän minä miten, tällainen kun olen, kun toisella silmälläniäkään en näe. Tytär sanoi mennessään: — Hoida sitten "liitta" kun kekäleet ovat palaneet ja pistä "juska" kiinni.

Vävyin jäädessä yksin kotiin, kävi hän kovin levottomaksi. Ei

tuntunut mistään löytyvän viihtyisää paikkaa. Hänen näin yksin istuessaan pöydän päässä, otti Jumala vävyn alasimelleen ja vävy luuli ensin siinä istuessaan selviävänsä hyvin kaikesta. Mutta kun syntilistan lukeminen ei tuntunut loppuvan ollenkaan vei se vävyn polvilleen lattialle pää milloin mitäkin huonekalua vasten painettuna. Sisäinen painiskelu jatkui, omatunto syytti jo tästä

viimeisestäkin reisusta. Hän tunnusti olevansa suuri syntinen ja ja syyllinen kaikkeen tapahtuneeseen. Hän katui mennyttä elämänsä ja rukoili: — Herra anna anteeksi ja auta minua paremmalle tielle... Katuvaiselle kuuluu armo: — Sinun syntisi ovat pois pyyhityt. Mene ja tunnusta ne ihmisten edessä!

Isän ja tyttären tultua seuroista ja nähtyään tuvassa olleen sekasorron, "juska" auki, penkit sikin sokin, heille tuli selväksi: Nyt on jälleen vävy lähtenyt. Kurkistettuaan kamariin, siellä veteli vävy unia, eikä tiennyt tämän maailman menosta mitään. Isän ja tyttären suusta tuli: — Kiitos Luoja! Torstai-iltana seurat jatkuivat: — Tule sinäkin mukaan, sinne ovat kaikki tervetulleita. — Ehkä vähän myöhemmin voin tullakin.

Kun hyvyys oli mennyt ovesta ulos, "paha" tuli samalla sisälle ja alkoi: — Kun sinä olet entisistä pahoista päässyt, et kai aijo jättää niitä hyviä suunnitelmiasi toteuttamatta? Vävy kuunteli jonkin aikaa kiusaajaa. Äkkiä tempaisi aitan avaimen naulasta ja juoksi aittaan. Muutaman "solopallisen" ehti laittaa ruista säkkiin kun yht'äkkiä irtosi "soloppa" kädestä, pudoten salvon nurkkaan. Vävy pyyhälsi aitasta suorinta tietä seuroihin. Siellä laulettiin jo loppuvirttä.

Vävy asteli pöydän päähän saarnamiesten viereen niin vapaasti, kuin olisi kuulunut heidän joukkoonsa. Laulun loputtua nousi hän ja aloitti puheen: Rakkaat sukulaiset ja ystävät! Ihmettelete varmaan, mitä minä tässä seison? — Tulin pyytämään teiltä kaikilta anteeksi, mutta ennen kaikkea Jumalalta, että Hän minua armahtaisi. Toissa iltana joudui Jumalan puhutteluun ja siinä käytiin läpi koko syntilistani. — Sinä olet jo pikku poikana kivit-

Poutapäivä

tänyt naapurin "läävän" ikkunat säpäleiksi. Kai muistat? Aina vain tuli pahempaa ja sitten tämä viimeinen reisu.

Minä tunnustin kaiken ja kauhistuen ajattelin: Miten näin nuori ihminen on ehtinyt tähän kaikkeeseen. Aikani painiskeltuani siinä tuvan lattialla, milloin polvillani, milloin kontaten taisteluani taistelin. Yht'äkkiä tuli aivan tyven, minun oli hyvä olla. Siitä kiitos ja kunnia Taivaan Herralle. Ei se paholainen antanut kauan rauhasa olla, vaan kuiskutti korvaani suunnitelmistamme: Minun oli määrä pistää 3 säkkiä ruista ja lähteä mukamas myllyyn. Todelisuudessa olisin ajanut Kiviniemeen ja siellä olisin myynyt viljan ja hevosen rattaineen päivineen. Olisin ostanut uuden puvun ja Vuoksen rannalla olevalle "rykille". Laivan tultua olisin karistanut viimeisetkin Sakkolan tomut jaloistani. Hyvästi Sakkola ikuisesti!

Kiitos Taivaan Isälle, kun auttoi minua voittamaan kiusaajan ja antoi kaikki anteeksi. Tästä ilasta lähtien haluan Häntä palvella ja olla Hänelle kuuliainen. Rakkaat ystävät! Rukoilkaa puolestani!

Sunnuntai-aamuna valjastettiin hevonen kiessien eteen, isä, tytär ja vävy lähtivät ensimmäiselle yhteiselle kirkkomatkalle. Oli ehdoollispyhä, siihen Herran pöytänsä polvistuivat isä, tytär ja vävy. Pappi vakuutti: — Poikani,

Kesä oli kauneimmillaan. Heinäkuun sunnuntai heti aamutunneilta alkaen mitä kaunein poutapäivän alku. Aurinko paistoi täydeltä terältä, vain vähäinen tuulen vire sai puiden hennoimat oksat hieman huojumaan ja taipumaan tuulen suuntaan. Oli mitä leppoisin heinän korjuu ilma. Heinän teko olikin joka talossa meneillään. Rohkeimmat olivat saaneet jo latoonkin melkoisen osan, mutta aremmat, jotka eivät uskaltaneet sateen pelosta hajottaa heiniä, olivat jääneet jälkeen ja luokoa sekä saattoja puolikuivina oli odottamassa hyvää poutaa.

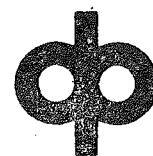
tyttäreni, ole turvallisella mielellä, Sinun syntisi ovat anteeksi-

Kotiin tultua nuoret eivät maltaneet edes hevosta riisua. Vävyn ihmetellessä, voiko tämä kaikki olla totta, otti tytär häntä kädestä ja vei hänet rukousmajalleen. — Jospa sinä tietäisit sen rukousten määrän, joilla olen puolestasi Jumalaa täällä avukseni huutanut. Näin Hän on vastannut rukouksiini. Siihen he nyt yhdesä polvistuivat kiittämään Herraa. Eivät osanneet aavistaa, että tämä oli heidän ensimmäinen ja viimeinen käyntinsä täällä yhdesä.

Jatkuu

taa. Jo oli aamu ehtinyt siihen mittaamaan, että emäntien oli aika herätä, vaikka olikin pyhä aamu. Olihan lehmät saatava lypettyä ja laitumelle ynnä muut aamu-as-kareet toimitettava aikanaan. Jopa näkyikin hienoinen savukiekura nousevan useimmasta piipusta, joka tiesi aamukahvin olevan kiehumassa. Yllö-ukkokin oli jo kapsehtinut hyvän tovin ulkosalla, oli käynyt nuuhkimassa ilmaa, laskenut siat pahoistaan ulos, yllä toimitellut monta muuta tuolaista joka-aamuista askareita. Siinä pihalla hän seisautui ja höpisi itsekseen: "Minkä vietävä takkie pitteä hein-aikan arkipäivin sattoa tai ainaki uhkailla sat-tiel, jottei uskalla heiniä hajottoa kuivamoia jot sais lattuo, mut kylpäs sit pyhäpäivän ratkijoa näi mahottoma hyväks pouvaks, iha niiko kiusalloa. Sit viel kaikke hyvä peäl jotkut uskovaist selittel-lyöt jot pyhän ei sais tehdä töitä ja jot siint tulluo syntii. Kaikkii ne hoksoavatki mokomat. Jo p:le onki teä elämä mallill kimmastui Yllö. "Jokha siel Maril ois kohvi valmista?" Kun Yllö oli juonut kahvit, hän Luoja ja koko systeemille kiukuissaan lähti kävelemään lietteelle päin. — Lietteiksi sanottiin entistä Suvanto-järven pohjaa, joka järven laskun ansiosta oli jäänyt kuiville ja siitä oli

MAASEUTUVÄKI

Lempäälän-Viialan Osuuspankki

Viisi palveluvalmista konttoriamme: Lempäälässä, Viialassa, Kuljussa, Sääksjärvellä ja Säijässä ovat käytettävissänne varoja sijoit-taessanne, edullisesti, myöskin tarvittaessanne luottoa tarpeisiinne.

Kääntykää luottamuksellisesti puoleemme kaikissa raha-asioissanne.

aina iloinen Kustaa

EDULLINEN LUOTETTAVA

ravintola restaurant bar
Kustaa III

TAMPERE PUH. 24979

useille taloille annettu n.s. ulkopalsta. Jollekin talolle se sattui varsinaisen asuntopalstan yhteyteen. — Äskenen kapinointi miehiä kirveli vielä ja kihelmöi sisikunnassa. "Eihän sitä viel täs ijas oleva mies kehtoa vetelehtii koko päiveä joutiloan. Viis mie veisoa hei syntilöistä ja soarnoista. Kukupapa heist o kirjoihie merkint ja sottuu pitänt jot kel minkäki laine säkilline on sitä sortuu kuormoa kannettavan he he. Käympähä ainaki katsomas jot onks veräjät äestäniet kii jottei toas noapurloihe lehmät peäsis syömeä ja sotkemoa heinikkuo ja kauramoata. Ne mokomat kulkijat ja marjamiehet ko tahtuot jätteä veräjät auk, oha ne näht. Ompa ne repi-

niet iha hyvä aijaki rikkinäiseksi sillie jot noapuri elukat o tulliet sotkemoa ja lahnoamoata kauramoata eikä siint uo muutako vahinkuo. Kylhä se elukka änkijä justii sin, mihi sitä ei lasettas. Jopa olikin Yllöllä siinä kävellä töpötellessä mukava viskellä vihojaan näin aamutuimaan kun ei näin aikaisin ollut ketään jalkeilla, eikä häiritsemässä ajatuksen juoksua. Tämän niittytien hän osasi kulkea vaikka ummessa silmin, siksi usein hän oli tämän saman matkan saapastellut, joten ajatukset saivat rönsyillä tuolaisten sisun purkausten parissa. Näin yksikseen olikin mukavaa purkaa kiukkunsa ja kaikki patoutuneet harminsa. Se jollakin

tavalla laukaisi harmistuneen mielen. "Kyl ne riettoat olletiki näi pyhä oamun jaksoit tulla tän mantsikkoi ja voapukkoi poimimoa niiko niitä ei muuval ois yhtähyyyii marja paikkoi, pello pientareil ja oja varsil mantsikkoi ja kaikelaisis rutteikois voapukkoi. Keärmiet ne soattoat voa tuol rotko kuhveikos pisteä tuikauttoa, mut mitäs hyö tän työntyyt ottamoita itsellie hankaluuksii. Nii, mitäs tulluot. No, entäs sit syksymäl ko peähkenät alkoat olla valmeita ja siel kuore al se maito on kovettunt sellaseks kuivaks siemeneks ni sillo ne vast oikei isol sakil tulluot, sillo se onki iha ko kansoi vajellus. Iha täysii miehii teäl käyp äläs mokomii ko peähkenii peräs, eihä ne lapset yletäkkeä korkijammilt oksilt eikä jaksa väenteä oksoa alloo, mut aikamiehet väenteät rungo alloo ja toist sit poimiit taskuuse täytie tai jollaki soattoa olla oikei voate pussi sitä varte. Välipä niist peähkenist, mut ko ne katkuot ruugotki siin peuhatessoa, tietäähä sen, sit o koko haka ko sova jälelt ja sit jäteteä veräjät auk ja kävelleä kylvettyi soarekkeihe halk ko ei keretä kiertämeä. On se, on se laittoa, mut minkäs tiet, ei mitteä, ei yhteä mitteä. Mut jos mie hakkoanki nuo peähkenä puut kaik moa tasal ja viikkattiel lyön voapukka pehkot pois ni käykeäpäs siit vaik koko kylä voimal hä hä, mut antoatkoha ne mei pojat sillie tehä — nauroat viel miu tekemillei, vaik ehä mie viel uo talojai kellekeä antant, isännä kirjoisha mie — — no nytkös mie jo uonki peril, jopas teä matka män välle. Yllö kaivoi kellon taskustaan, painoi nupista, että kellon kansi näpsähti auki. Jaaha eihä se uo vast ko seitsemä mut kylpäs onki viel hiljasta ei uo viel muist taloloist ajettu lehmii tän liettie hakkoa ko ei kuulu viel kelloloihe kilkatusta. Näkyy veräjäksi oleva kii, hyvä on,

Linnanniemen kiinteistö- ja asunnonvälitys

Birger-Jaarlinkatu 21 B

Hämeenlinna - Puh. 23 739

ei uo viel mantsikka miehii käynt vai oisit hyö olliet nii tunnollissii jot ois laittaniet veräjä paikollie. Yllö laskeutui vanhan rantatörmän alas, käveli entisen Suvannon pohjaa myöte nykyistä rantaa kohti välillä pysähdellen ja huomioita tehden. Hyväpää on kauraalku, kyl siint jyyvii tulluo ko voa tuota määnyö jatkoa, on teä järve pohja niitä paremman puoleisii viljelys maita. Oo-on. Kylpäs se Koukunieme-mies tek mukava tempu ko sohras sellase navero, sellase oja tapase siihe Suvanno ja mere välisel kannaksel, jot Suvanto lask monta monituista metrii ja jätti näi hyvä moapohja vielä meil litkoiks" jatkoi Yllö mietiskelyään. Kun hän vihdoinkin pääsi ladon luo, laitteli hän ladon ovipölkkyistä ristikon itselleen istumapaikaksi ja pani piipun höyryömään, kun oli vielä samaan meenoon polttanut toisenkin piipullisen ja pohtinut mieleessään elämän ongelmia ja todennut; "ompas kerraki hyvä ilma, ompa. Kyl nyt voa heinä kuivahtais tälläsen päivän, kyl ois iha vääri laskii näi hyvyä ilmaa sivutse. Jospa mie hajottaisinkii ies jonkuu soato hajallie kuivamoata. Vihasiiha ne pojat tietenkii voivat olla mut eihä se ois ensimmäine kerta eikä vissii viimeinäkkeä ko ne miu tekemisiä jäi moittit, eikä niitä ymmärrä. Hyöko ain vankkeävät toisel viisii ja elleät sen uuve muoji mukkoa, mist lie seki tän levint. Ikään kuin vastalauseeksi mokomalle muodille Yllö alkoi hajottaa saattoja hajalleen sellaisella vauhdilla, että pois tieltä. Nyt yllö oli keskittynyt vain hajottamaan heiniä hajalleen kauniin aurinkon paisteen kuivattavaksi, eikä ajatukset saaneet häiritä työn tahtia. Siinä työn innon hurmassa ei hän tullut pohtineeksi mitään muuta kun saada kaikki saatot hajalleen. Tuolihan se urakka täytetyksi ja ikäänkuin voittajan hymy kasvoil-

laan hän ajatteli, että näytämpähän kerrankin pojille, ettei minun toilaukseni aina ole päin mäntyä ja ikivanhoillista ja on sillä vanhalla systeemillä joskus omat hyvät puolensa kun iltapäivällä hankoon kuivat heinät latoon ja kotona sitten kerron, että pyhänäkin saa kuivia heiniä, kun vaan viitsii hiemankin olla ahkerana eikä lojuta koko kaunista päivää niinkuin te nuoret ja vankat miehet. Näissä aatoksissa Yllö istahti ristikolle, pyyhkäisi paidan hihalla hikikarpalot kasvoiltaan ja latasi piippunsa mielissään, että kyllä sitä vain tulikin tehtyä töitä piipullisen edestä. Kun piippu oli palanut loppuun ja imaisun tuloksena olikin vain karvas kuuma hikipisara kielelle, kopisti hän tuhkat pois piipusta ovipölkyn päähän ja kieräytti itsensä ladon seinustalle, ompahan tuossa mukava hetkisen levähtää ja antaa paidan selkämystänkin kuivua, koska tuntuu niin raukaisevankin. Eipä Yllön tarvinnut kauan siinä nurmikolla odotella kun jo silmät lupsahtivat kiinni ja syvä hengitys sekä silloin tällöin voimakas rrrrr rrrr murina juorusivat Yllön olevan unen helmoissa. Minkähän verran lie kulunut aikaa Yllön sii-

Jukka Niemi

Vesilahti

PÄÄMYMÄLÄMME

ja

MYYMÄLÄAUTOMME

PALVELEVAT TEITÄ

nä köllötellessä ladon seinustalla kun hän unen läpi oli kuulevinaan kovaa kärryjen kolinaa ja hevosten kavioiden töminää. Hetken hän jo luuli koko kylän olevan liikkeellä ja tulevan väellä jo voimalla mantsikkaan ja pähkinöitä hakemaan, mutta ei kestänyt kauan kun hän oli täysin hereillä ja tilanteen tasalla sekä totesi mistä tuo töminä ja kolina aiheutui. Totisesti ukkonenhan se nousi päälle. Mite ihmies se näi äkkii kerkes tulla ilmaks se minnuuki nii raukas, ja nyt miul o kaik heinät karhiel, nii monta soattuo. Eihä niitä itse pirukoa kerkii soamoata lattuo ko nyt jo pisaroitteluo ja nii on musta pilv tulossoa kyl siint vettä valluu". Ei ehtinyt Yllö rukka montakaan hangollista saada heiniä latoon kun vettä alkoi tulla aivan kaatamalla ihan taivaan täydeltä. Eihän siinä enää muu auttanut kun suojaautua latoon ja antaa kaiken mennä omaa latuaan. "Turha sitä on ennea murehtii, käynt siin on mikä on käynt, sanokuot pojat mitä tahojoa ei täs auta ennea pöyhisteillä konstiloil eikä milleä kyl ne pitteä kuunnella haukkumiset ja irvailut ja mitä hänes o tulolloa". Kun sade lakkasi kokonaan, lähti Yllö taapertelemaan kotia kohti. Jalka oli raskas, mieli matalalla. Vanha rantatörmäkin melkein ylös pääsemätön, jalkakin pakkasi siinä luistamaan takaisin päin saman verran kun askel vei ylöspäin. Ei

ketään ollut koko päivänä näky-
nyt, ei ristin sielua, ei marjamie-
hiäkään. Kukas nyt tällaisella il-
malla, johan tuon nyt olisi pitä-
nyt haistaa heti aamulla että uk-
kostahan se sieltä kiskoo kun niin
kuumasti jo heti aamulla paistoi,
vain minä onneton en tuota älyn-
nyt ja niin sorruin yksin tänne
lietteelle tänä päivänä. Pitkältä
tuntui Yllöstä kotimatkin, ei
tämä näin pitkältä ole aikaisem-
min tuntunut. Hiljaista oli koto-
nakin. Vanhin pojista oli tuvassa
vaimonsa kanssa, mutta hänkään
ei onneksi kysellyt mitään ei edes
sitä missä äijä on koko päivän ol-
lut. Vain Mari — miniä — käski
syömään hyvin ykskantaan, eikä
Yllökään ollut tällä kertaa puhe-
tuulella kuten aina muulloin. Nyt
vain allapäin kuin pieksetty koira
häntä koipien välissä hän söi,
vaikka ei nälkäkään ollut eikä
ruokakaan tuntunut maistuvan.
Siinä syödessään, kun tuvassa oli
hiljaista Yllö kävi ajatuksissaan
läpi tämän päivän asiat aivan
aamusta tähän hetkeen asti
uudelleen kuin kertauksena: "Mi-
kä kumma minnuu tänä päivän o-
kiasant, jo iha aamust alkai kaik-
asjat on nii kummast harmittan-
niet ja mikkeä ei uo mänt miu-
mieliksei, eihä niitä heiniikeä soa
lattuo jos ei uo ilmoi, eikä se uo
tekijöihe vika. Iha suotta ja asjat-
ta mie kaikist asjoist vihane oli,
mut ko tuo vanha oatam ottoa
toisinnoa nii kovast sisul eikä sil
maha mitteä. Veärihä mie tei ko
mänin ne heinät hajottammoa,
ehä se auttant, ei vähä vähheä.
Pahemmaks män voa asja. Siel ne
heinät likomärkän pilahuut. Kyl-
hä se iha oikei on jot pyhäset työt
ei arken avita. Kylhä mie ko täst
teä pyhä aikan sattuniest vahin-
gost peäse erruo ni miu puolestai
soavat pyhätyöt olla, mie en ies
eväjäi värähtyä pyhätöihe takkie
jos ei iha suurta pakkua tule.

A. K-u

KUOLLEITA

Herman Backman on kuollut
Porvoossa 11.10.1973. Hänen enti-
nen kotikylänsä oli Sakkolan Kivi-
niemi.

Albert Ollikainen synt. 10.6.
1898 Sakkolassa, kuoli 8.4.1975 No-
kialla. Entinen kotikylänsä oli Sak-
kolan Lapinlahti.

Edla Moisander synt. 12.8.
1901 Sakkolassa, kuoli 20.4.1975
Tampereella.

Uuno Matteus Puolakka synt.

21.9.1906 Sakkolan Petäjärvellä,
kuoli 21.4.1975 Tampereen keskus-
sairaalassa. Viimeinen kotipaikkansa
oli Lempäälä.

Hilja Maria Kallonen, o.s. Lo-
ponen, synt. 14.3.1907 Sakkolassa,
kuoli 4.4.1975 Punkalaitumella. Hä-
nen entinen kotikylänsä oli Sakko-
lan Lapinlahti.

Eino Kuoppa syntyi 1.12.1924
Sakkolassa, kuoli 17.4.1975 kala-
matkalla. Viimeinen kotipaikka oli
Nokia.

Aino Linnea Naskali synt. 10.
5.1914, kuoli 14.4.1975.

VUOSIA TÄYTTÄNEITÄ

75 VUOTTA täytti 27.4.1975 kä-
tilö Bertta Valtonen, o.s. Räisä-
nen, Kuusankoskella. Hän on synty-
nyt Uukuniemellä. Hän toimi käti-
lönä Sakkolassa ja mukavilla muis-
telmillaan on rikastuttanut Suvannon
Seudun sisältöä.

70 VUOTTA täytti 20.3.1975 Lem-
pi Sivuranta, o.s. Huuska, Pun-
kalaitumella. Hänen kotikylänsä oli
Sakkolan Röykkylä.

70 VUOTTA täytti Halikossa 28.5.
1975 ent. mv. Toivo Kopperoi-
nen. Hän on syntynyt Sakkolan
Haparaisissa. Nuoruusvuosinaan hän
oli innokas yleisurheilija ja kuului
Sakkolan Jäntevään. Nykyisin hän
viettää eläkepäiviään Halikon Rika-
lassa, soitellen haitaria ja narraillen
kaloja Halikonlahdesta.

70 VUOTTA täytti 18.5.1975 Al-
ma Kuparinen, o.s. Karppanen.
Hän on syntynyt Sakkolan Riiskas-
sa ja viimeinen kotikylä Sakkolassa

oli Petäjärvi. Hän viettää nyt hyvin
ansaittuja eläkepäiviä Hinnerjoella.
Alman näppäristä sormista toteutuu
vielä vaativinkin pitsikudos, joita hän
sitten lahjoittaa sukulaisille ja ystä-
ville.

60 VUOTTA täytti Hilkka Hu-
malisoja, o.s. Koho, Tampereella
9.4.1975. Hän on kiveniämeläisiä ja
on toiminut innokkaasti Kiviniemen
Naisvoimistelijoissa ja Nuorisoseu-
rassa johtokunnan jäsenenä. Onnit-
telemme. — H.U.

60 VUOTTA täytti 10.5.1975
rva Hellin Huuhka, o.s. Jortikka,
kotonaan Pieksämäen Huuhassa. Hän
on syntynyt Sakkolan Kaarnajoella.

Jyväskylän Yliopistossa on hum-
kand. tutkinnon suorittanut Leila
Anneli Laaksonen. Äiti Hilja, o.s.
Pitkänen, Sakkolan Kaarnajoelta, isä
Risto Laaksonen Lahdesta.

NIEMELÄN VALOKOPIOLAITOS

HÄMEENLINNA — PUHELIN 24 522

Toimituksen tuoli

Nyt on aivan uusi tuoli, selkä-
nojat ja passattava korkeussäätö,
joten passaa pakista. On kirjoi-
tuspöytäkin, oikein jalopuinen pin-
ta, siksi ostivat kun täyten vuosia.
Eikä tullut minun maksettavakse-
nikaan. Kyllä jokaisen kannattaa
täyttää vuosia, se kyllä kannattaa
ajatteli tuota miltä puolelta ta-
hansa. Ensinnäkin kun tuli tällai-
sia värssyjä:

*

— Päivä jo metsien latvoja kultaa.
Suvannon seudut kuin muistojen
multaa.

Sinne jäi juuret muistojen,
unelmat kultaisen nuoruuden.

*

Tätät tässä toivotamme:
Että olisi Sinun olosi
niinkuin kirkas päivänpaiste.
Ilman suuria suruja,
onni töissä, toimissasi!

*

Kaunehimmat onnittelet saakoon
Herra toimittaja,
kun on elossa ehtinyt
aikamiehen askeleihin.
— Paistakohon elon päivä
sätein armaan, aurinkoisin!
— Tätä toivoo tahtoisi
avustaja aatoksissaan.

*

Hyvää luettavaa, tekee niin hy-
vää, sattuu sieluun. Tässä on vain
muutama poiminta runsaasta sa-
dosta. Kiitos kaikille!

Ja toiseksi, että tuli kukkapu-
ketteja, joista osa äityi kasva-
maan ja juurtui multaan, preni-
koita, shekkejä, kristallivaaseja
kultareunoin, paitoja, hartiahuivi
ja konjakkia! On lukemista ja pu-
kemista jos olisi aikaa. Aika käy
vähiin ainakin minun kohdallani.

Ennen sai Pyhäjärveltä VPL lisää.
Eipä taida enään saada?

*

Minua peloiteltiin, että kun uk-
kokymmen alkaa, niin pää alkaa
vipattaa. Totta lienee, kyllä sen
tässäkin paikassa huomaa jo! Ei
minulla ole silti valittamista, tun-
tuu vain, että naisia on toteltava
tässä lehden teossakin enemmän
kuin ennen, silloin nuorempana,
mitä pitää olla ja miten päin. Teh-
dään niinkuin hyvä on ja käytet-

*

Ensi numero onkin jo Sakkola-
juhlaa ennakoiva Keski-Suomen
Sakkola-seuran numero. Aineistoa
pitäisi saada 20—25 kirjoitusarkin
verran, riippuen osaksi siitä, mi-
ten kuvitus järjestyy.

Sen jälkeen on jälleen kirjoituk-
sista huutava puute. Lähettäkää
kirjoituksia!

Tällä erää lopetan tähän. Heinä-
kuussa tullaan jälleen. Siihen
saakka lukemiin!

Kiitoksia vierua varaisuuvest — Ol metkua tavata

Usen eri yhteyksissä kuulee ih-
misen elämää verrattavan virtaan.
Ja tosiaan, kun asiaa ajattelee vä-
hän syvällisemmin, niin silloin
huomaa, että vertaus on oikeaan
osunut. Ihmisen elämän alku on
elämän lähde. Elämän lähteestä
alkaa elämän virta. Virta on ensin
pieni ja verkkaisten rauhallinen,
kunnes se nuoruuden myötä muut-
tuu yhä vuolaammaksi ja vuo-
laammaksi, kunnes se sitten voi-
mansa tunnossa ryöpyy valtoi-
mena kuin kuohuva koski.

Jokainen ihminen on ainutker-
tainen, — ja kukin laskee yksin
omat koskensa.

Joku laskee koskensa kuin ohi-
mennen, — kiertäen kaukaa sen
karikat. Joku taas kulkee karilta
karille, kunnes hän, niinkuin me
jokainen kerran, saavuttaa seesty-
neen suvannon... Ja kenties mie-
tiskelevän rauhan...

Ikää meille itsekullekin karttuu
ja iän myötä vapaata aikaa. Me
paljasjalkaiset "sakkulalaiset"

olemme laskeneet jo nuoruutemme
karikkoisimmat kosket... Minä-
kin... Ja koska vanhemmiten kat-
se yhä useammin kääntyy men-
neeseen, päätin toteuttaa kauan
mielessäni hautuneen ajatuksen.
Päätin matkustaa Hämeeseen ystä-
vieni luo, kysyäkseni heiltä: Muis-
tat sie...

Ensin matkani suuntautui Urja-
lan kautta Punkalaitumelle, jossa
asuu vanha ystäväni Aappo. Ystä-
vyyteni Aapon kanssa ajoittuu
lapsuuteni aikaan. Hän, Aappo,
oli silloin minun isäntäni ja minä
puolestani olin Hänen karjansa
kaitsija (Paimenpoika).

Olimme tavanneet toisemme
edellisen kerran joskus kesällä
1941, joten ei ihme, jos kävikin
niin, että Aappo ei enää tuntenut-
kaan minua. Aappo, suuren per-
heensä yksin huoltaja (Seitsemän
kissaa) asuu Punkalaitumella pie-
nessä mökissään.

Aappo oli, — ja on edelleenkin
varsin omaperäinen persoonalli-

suus. Sitä, että kysymyksessä on vain tavallinen kansanmies, on vaikea uskoa, sillä niin laaja on se asteikko, joka kattaa hänen harastustensa määrää.

Keskustellessani Aapon kanssa totesin, että omat koskensa oli hänkin laskenut.

Vaikea ja karikkoinen oli Hänen kulkemansa väylä... Monet karit kolusi... Eksyi elonsa merellä. Harhaili kuin Odysseus, kunnes viimein nöyränä ja katuvaaisena kuin "tuhlaajapoika" palasi "isänsä" luo ja löysi sielulleen rauhan.

Minun järkeilevää "kerettiläisyyttäni" Aappo ei hyväksynyt, mutta suvaitsevaisena ja avarakatseisena ihmisenä kuittasi kaikeksi ymmärtävällä hymyllä.

Punkalaitumella viettämäni päivät menivät kuin lentäen, sillä olihan meillä yhteisiäkin harrastuksia. Me totesimme molemmat harastavamme numismatiikkaa. Mi-

nun kokoelmani ovat hyvin vaatimatonta luokkaa, jotavastoin Aappo omistaa todellisia aarteita. (Harvinaisuuksia) Väärinkäsityksien välttämiseksi täsmennän sanontaani sikäli, ettei kysymyksessä suinkaan ole taloudellisista arvoista koostuva rikkaus, vaan mieltymys vanhoihin rahoihin.

Sakkolalaisia Punkalaitumella näyttää olevan paljonkin, mutta minun tutujani löytyi vähän. Olihan siellä sentään Huuskan Tahvon ja vaimonsa Amalian nuorempi poika perheineen. Kiitoksia sinulle, sekä sinun viehättävälle vaimollesi vieraanvaraisuudestanne. Teillä näyttää menevän hyvin.

Seuraavaksi kohteeksi valitsin Vesilahden ja Peltosen Eeliksen. Olimme puhelimitse sopineet tulos-tani. Siitä, milloin tulisin, emme päättäneet. Sovimme, että kohtaisimme Narvassa, jonne saavuttuani minä soittaisin hänelle.

Matka linja-autossa Punkalaitumelta Narvaan meni joten kuten. Katsellessani vaitelaita kanssa-matkustajiani, teki mieleni Savolaiseen sanailuun tottuneena kysyä kuljettajalta: Kuule, mihi sie näitä kuuromykkii viet.

Jonkun kylän kohdalla seisoikin keskellä tietä kettuterrieri. Koira ei tehnyt elettäkään antaakseen autolle tietä, vaan seisoipaikoillaan kuin "suolapatsas". Vasta, kun kuljettaja melkein seisautti ajokkinsa ja antoi summerin soida, kääntyi koira laiskasti ja talusteli sivuun. Onkohan tuo nyt se Hämeen hitain, sanoin. Vieressäni istuva mies vilkaisi minuun ja kun jo olin melkein unohtamaisillani koko asian, kuului murahtavan joutain. En osaa sanoa, kumpiko heistä oli hitaampi.

Saavuttuani Narvaan soitin Eeliksen kotiin. Eelis itse ei satunut olemaan kotona, joten rouva otti asian omakseen. Sanotaan naisella olevan yhden ylimääräisen vaiston. Olen varma, että asiassa tosiaankin on vinha perä. Eeliksen vaimo kuvaili minulle sen, minkälainen auto tulisi minua hakemaan, ja tosiaan, autosta minä Eeliksen tunsin enkä Eeliksestä itsestään. Naisen vaisto osui jälleen kuin naulan kantaan.

Kolmekymmentä vuotta oli kulunut siitä, kun viimeksi tavattiin. Silloin olimme kumpikin kenttäharmaisiin pukeutuneita, isänmaan asioilla liikkuvia reppuselkäisiä reissumiehiä. (Lomalla) Nyt minulla sitten vihdoinkin oli tilaisuus tutustua Eeliksen sympaattiseen vaimoon, sekä hänen herttaiseen perheeseensä.

Tapaamisemme oli minulle positiivinen elämys. Eeliksen perhetä en ollut koskaan aikaisemmin tavannut, mutta silti olimme heti alusta alkaen kuin vanhat tuttavat. Lämpimät kiitokseni teille jokaiselle välittömästä suhtautumi-

sestanne savolaistuneeseen reissumieheen.

Koska sattui olemaan lauantai-ilta, kuului kuvaan tietystikin traditionaalinen lauantaissauna vastotoineen. — Ja jos joku epäilee, ettei menneitä muisteltu, niin hän erehtyy pahimman kerran. Sen illan eniten käytetty sana oli taikuulla: Muistat sie... Ja muistihamie, — ja hiä muist, ja yhes myö muistettii nii paljo jot meil ol iha lustii...

Koska matkani asetti ajallisesti rajalliset puitteet, en voinut tavata kaikkia tuttaviani. Kurikan Arvin, Vilhon ja Soinin kodissa ehdin sentään piipahtaa. Kiitoksia kahvista. Tavataan joskus... Vielä kuin ohimennen tapasin matkani varrella Länsirinteen Taunon, sekä Hänen herttaisen vaimonsa, Hiljan. Uhrautuvaaisena herrasmiehenä Tauno järjesti minulle tapaamisen Matti ja Hilja Hynnän, sekä Toivo ja Aini Käpin kanssa. Molemmat mainitsemani rouvat ovat minun serkkujani. (O.s. Meskanen ja Määttänen) Kiitokseni sinulle, Tauno, ja terveiseni teille kaikille.

Varttuessani Tampereella junaa, piipahdin Tuoko Erki luon. Häne vaimuuse o Vilakkalast Suure Muoni tyttölöi. — Kylhä työ Muoni muistatta. Hää ol massiivine ko mieki. — Ol vua puola pitemp ko mie.

Terveisin:

V. Verner

PETAJARVEN NUORISOSEURA
KUTSUU jokaista petäjärveläistä ystävineen osallistumaan kotikyläme muistojenpäivän viettoon, joka pidetään sunnuntaina kesäkuun 29. päivänä 1975 alkaen klo 12.00 Ida Karvosen kotona Lempäälän Moisiossa. Tervetuloa!

Kiviniemen markkinat

Sakkolan Kiviniemessä järjestettiin kevät- ja syysmarkkinat, huomattavat kaupalliset tapahtumat kunnan alueella. Markkinoilla tehtiin myös hevoskauppoja, joissa sattui seuraavanlainen tapaus: Hermanniniminen hevoskauppias oli hyvin halukas vaihtokauppaan, varsinkin jos sai kaupasta välirahaa.

Hermannin teki jälleen omasta mielestään hyvän vaihtokaupan ja saikin komean hevosen, mutta kun kävi valjastamaan vaihtokasta, niin hevonen ei käynyt aisojen väliin ollenkaan, vaan pyörähti aina hyvin kauaksi aisoista. — Hermannin laittoi hevoselle säkin päähän, ettei se nähnyt aisoja-kaan ja poika veti hiljaa kiesejä lähemmäksi. Kun kiesit saatiin sopivan matkan päähän, niin heti hevonen potkaisi molemmilla kavioidella, että kiesit vain rämähtivät! Valjastamatta hevonen niillä markkinoilla ja silläkertaa jäikin.

Kiviniemen markkinoilla oli runsaasti vaatetavaraa ja kenkiä. Unohtaa ei voi myöskään helppoheikkejä, jotka myivät tavaraa kaupantekijäisten kanssa. Hyvin monet perheet keskittivät lähes kaiken vaate- ja rihkamatavarain ostonsa juuri markkinoille, koska siellä oli huomattavan laajat valikoimat ja mielestään sopivat hinnat. Siinä suuressa ihmisjoukossa joka markkinoille saapui oli monenlaista väkeä ja siksi siellä tarvittiin myöskin riittävästi järjestyksen valvoja.

Markkinoilla kuului järjestyksen valvonta paitsi nimismiehen johdolla toimiville poliisiviranomaisille, myös markkinan järjestäjälle, siis Sakkolan kunnanhallintoviranomaisille. Tämän vuoksi järjestyksen valvontaa määrättiin myös siviilimiehiä, ja minunkin

kohdalleni sattui mainittu komennus.

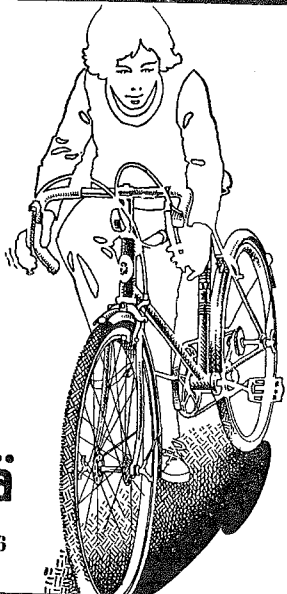
Meidät "ei poliisit" kutsuttiin myöskin Kiviniemen poliisikonttoriin ja siellä meille selostettiin tulevia tehtäviä, sekä eräs konstaapeli kanto pöydälle runsaasti tasakuaseita ja patukoita, tästä kasasta saimme käteen sopivan. Minä en ottanut kuin patukan itsepuolustusta varten.

Silloin oli vielä kieltolain aikaa ja pari poliisia tarkasti poliisivartion kohdalla kaikki pohjoisesta saapuvat ajoneuvot, mutta kiellettyjä aineita ei tältä suunnalta löytynyt.

Vartiokonttorille jäi muutamia miehiä hoivaamaan edellisenä yönä putkan täyttäneitä asiakkaita. Väkeviä nauttineista oli miehiä joka suunnalta, oli kiviniemeläinen muusikko ja "Suomen herrakin". Eräs äiti tuli jo aamupäivällä pyytämään poikaansa putkasta pois, kun pojan oli lähdeittävä sahalle

Erikoispyöriä Tunturilta.

- 10-vaihteinen miesten retkipyörä**
 - erikoisteräsrunko kilpapyörän mitoituksella
 - rengaskoko 27"
 - dural-vanteet, lokasuojat kromimuovia, racer-vannejarrut kaksoisturvakahvoin
 - pakettiteline
- 5-vaihteinen retkipyörä miehille**
 - rengaskoko 26"
- 5-vaihteinen retkipyörä pojille**
 - erinomainen harjoituspyörä
 - rengaskoko 24"
- 5-vaihteinen retkipyörä naisille**
 - loistopyörä kuntolenkille
 - rengaskoko 26"

Lempäälän Pyörä

Om. M. TOIVA - Puh. 74 286

ASA-Cordes

Ulkomittainen markkinoiden pienin 4 kg täysautomaattinen pesukone. Valin 64x55x43 cm. Huostumatonta terästä. Pesurumpu itse irroitettavissa. Vapaavalintaiset ja kiinteät ohjelmat.

kairimo
KODIN TAVARATALO

Lempäälä, puh. 74 402

Kun Taavetti Komonen kilpaili Kiviniemessä

KERROTTU PYHÄJÄRVI-LEHDELLE, JOSTA KATKELMA

— Miten Taavista sitten tuli urheilija?

Hän mainitsi suurina esikuvi-
naa pyhäjärveläiset Mäen veljek-
set, Aarnen ja Viljon. Ja antaa
tunnustuksen Leino Pennaselle: —
Hän minusta teki urheilijan!

Näin se tapahtui.

vuorotyöhön, ettei työpaikka me-
nisi ja lapset jäisi leivättä.

Minä olin silloin pyhäjärveläi-
sen poliisin kanssa huolehtimassa
putkavieraista. Kysyin poliisi
Rautiaiselta, että päästetäänkö
myös sakkolalainen porsasparis-
niekka jo pois, kun näyttää täy-
sin selvinneen. Muutoin porsaat
kasvaa liian pitkiksi, että täytyy
kasvattaa kolmas jalkapari alle,
niinkuin sakkolalainen pitkiä por-
saita Mikkelin torilla kehuikin.

Palvelusvuorollani markkina-
paikalla jouduin kuljettamaan
päihtyneitä myös Koppasen kella-
riin selviämään, koska tämä iso
kellari oli vuokrattu tähän tarkoi-
tukseen markkina-ajaksi. Eräät
kirkasta juomaa nauttineet väitti-
vät pullossa olevan aineen olevan
Viiksanlahden radiumlähteen ter-
veysvettä ja hänen aina pitää,
terveenä pysyäksään, kuljettaa tä-
tä vettä lääkkeenä mukanaan.

Nämä järjestyshommat tuntui-
vat hiukan oudolta touhulta, mut-
ta kyllä siihen olisi tottunut jos
markkinat olisi saaneet jatkua ja
rauha maassa säilynyt.

Kiviniemen markkinoilla ei kos-
kaan pahoja järjestyshäiriöitä
sattunut ja tästä ansio kuulune
osaksi myös tilanteet hallinneelle
järjestyksenvalvontaan valitulle
henkilökunnalle, jämerille ja huu-
morintajuiselle miehistölle.

J O

Pyhäjärven kirkkoaholla oli ur-
heilukilpailut, missä odotettiin
tiukkaa kamppailua mailin vies-
tissä Pyhäjärven Kaiun ja Pöläk-
kälän Uran välillä. Kiertopalkinto
oli nimittäin katkolla. Juoksuosuus-
det olivat 200 + 200 + 400 + 809
metriä. Taavi oli saapunut paikal-
le katsomaan jännittävää kilpai-
lua. Hän oli kyllä jo tunnettu
juoksijana, mutta ei edes omasta
mielestään tarpeeksi hyvä niin
tärkeään tehtävään kuin viestin
viejäksi. Kunnes Leino Pennanen
tuli hänen luokseen ja sanoi: —
Sinuun minä luotan!

Viime tipassa Leino Pennanen
muutti Pyhäjärven joukkueen ko-
koonpanoa ja sijoitti Taavin 800
metrin osuudelle. Tämä oli Taa-
vista niin suuri luottamus ja tun-
nustuksen osoitus, että sitä hän ei
unohda. Ja siinä juoksussa hän
taisi ensi kerran ylittää itsensä.
Ainakin Pyhäjärven joukkue voitti
katkolla olleen kiertopalkinnon.

Siitä lähtien Taavi harjoitteli
entistä tiiviimmin ja kohta hänet
tunnettiin Kannaksen parhaana
kestävyysjuoksijana.

Taavi ottaa palkintohyllystä
erään palkintokellon ja kertoo sen
tarinan. Kesällä 1925 Sakkolan
Kiviniemessä järjestettiin urheilu-
kilpailut, joiden päätapahtumana
oli 5000 metrin juoksu. Siihen odo-
tettiin nimittäin itseään Hannes
Kolehmaista! Taavi meni mukaan.
Hannes ei kuitenkaan tullut ja
Taavi voitti kilpailun.

Mutta järjestäjät eivät anta-
neetkaan Taaville tuota kallista
kelloa, mikä oli tarkoitettu Hannes
Kolehmaiselle! Vasta sitten kun
Aarne Mäki oli puuttunut asiaan
ja pannut järjestäjät tiukalle, kel-
lo annettiin Taaville! Sen nahkai-
sen kotelon hopealaattaan on kai-
verrettu: "1 palkinto 5000 m juok-

su Kiviniemen Urheilijat 1. 8.
1925."

Katos ukkoja, meinasivat pihis-
tää kellon myöhemmin hyvinkin
maailman mainetta saavuttaneelta
maratoonarilta! Kyseinen vuosi
oli Kiviniemen Urheilijain ensim-
mäinen toimintavuosi, enkä osaa
päättellä mitä tuosta näin 50 vuo-
den päästä oikein ajattelis. Yri-
tystä oli joka tapauksessa ja pie-
nen pientä vilunkiakin...

Keski-Suomen Sakkola-Seuran toimintaa

Keski-Suomen Sakkola-seuran
yleisen kokouksen 27. 4. -75 avasi
puheenjohtaja Aarne Roininen.
Kokouksen puheenjohtajaksi valit-
tiin Heino Kurikka ja sihteeriksi
Arvi Nuora. Pöytäkirjan tarkasti-
vat Eino Kuisma ja Edit Nasti.
Toimintakertomus edelliseltä toi-
mintavuodelta, sekä tilit hyväk-
syttiin. Jäsenmaksuksi päätettiin
8 mk. Seuran puheenjohtajana
jatkaa edelleen opettaja Aarne
Roininen. Johtokunnan erovuoroi-
set jäsenet Tauno Huuska, Helvi
Ryökäs ja Matti Lemmetti valit-
tiin uudelleen. Uutena jäsenenä
Sanni Pitkänen johtokuntaan. Ti-
lintarkastajiksi Edit Naski ja Ei-
no Kuisma ja varalle Torsti Äikäs.
Vuoden toimintaan hyväksyttiin
Sakkola-juhlan lisäksi pikkujou-
lun vietto. Seuralehti "Sakkolai-
nen" ei ilmesty toistaiseksi, mutta
jäseniä kehoitettiin runsaasti
avustamaan Suvannon Seutua,
josta kiitos!

Muistakaa Sakkola-juhla elo-
kuun 3 ja 4 päivänä Jyväskyläs-
sä. Kaikki tervetulleita juhli-
maan!

Vuosia täyttäneitä

80 VUOTTA täytti 13. 5. 1975 Tuo-
mas Nuora Tampereella. Hän on
syntynyt Sakkolan Petäjällä. Tuo-
mas Nuora palveli rautatieläisenä
aina eläkevuosiinsa saakka. Viimei-
nen kotipaikka Karjalassa oli Vi-
puri.

75 VUOTTA täyttää 27. 6. 1975
Anna Uosukainen Toijalassa. Hän
kävi Petäjärven emäntäkoulun,
palveli emäntänä Suomen Nuorisoi-
pistossa ja ylijohtaja Branderin
kartanossa. Puhelinvälittäjänä Anna
Uosukainen suoritti varsinaisen elä-
mäntehtävänsä, osallistuen talvi- ja
jatkosotaan. Eläkkeelle hän pääsi
Seinäjoelta ja viettää eläkevuosiaan
Toijalassa. Järjestötyö, marttayhdis-
tys-, nuorisoseura- ja kuorotoiminta
sekä maanpuolustus ovat kuuluneet
hänen harrastuksiinsa. Onnittelem-
me!

75 VUOTTA täyttää 26. 7. 1975 Sel-
ma Suokas Tampereella. Hän on
kiviniemeläisiä, on osallistunut Kivi-
niemen nuorisoseuran toimintaan
esinainenä ja näyttelijänä. Selma
Suokas on myös toiminut ja on edel-
leen Kiviniemen martoissa sekä osal-
listunut maanpuolustustehtäviin va-
paussodassa. Tampereella hän muut-
ti ravintola-alalle jo ennen talvisoi-
taa. Hän on kuulunut Tampereen
Kalevalaisiin naisiin ja sotien jäl-
keen omat kotikylän yhdistykset ja
karjalainen järjestötyö ovat kuulu-
neet hänen harrastuspiiriinsä. Onnit-
telemme!

70 VUOTTA täytti 31. 5. 1975 Ali-
na Henttonen Lahdessa. Hänen
entinen kotikylänsä oli Sakkolan Vi-
lakkala.

60 VUOTTA täytti 14. 5. 1975
Martta Kiiveri, o.s. Karppanen,
Helsingissä. Hänen entinen kotiky-
länsä oli Sakkolan Röykkylä.

Kolmastoista päivä maaliskuuta 1975

Oli kerran 13 päivä maaliskuuta
1940. Oli talvisodan välirauhan
päivä, josta johtuu myös tämän
muistelmaan kirjoitus.

Näitä päiviä on ollut peräti 35
päivää, mutta ne eivät ole innos-
taneet muisteluihin.

Joulukuun 1 päivänä pääsin ko-
tiin Koivistolta linoitustöistä ja
tapasin perheeni naapurista jossa
he odottivat kuljetusta, joka saat-
toi heidät pois Viipurista maaseu-
dulle.

Näin vielä tavoitin heidät Vi-
purissa. Auto oli jo täynnä kau-
punkilaisia, mutta kuljettaja halu-
si ottaa mukaan oman perheensä
ja minun perheeni, niin täyteen
linja-autoon laitettiin lisää seitse-
män henkeä.

Minä haavoitui 24 päivänä hel-
mikuuta, selkään tuli murtuma,
jonka johdosta pääsin Eiran sai-
raalaan Helsinkiin. Täällä rönt-
genkuvassa näkyi selkärangan
murtuma ja jäin hoitoon saira-
laan.

Meitä oli huoneessa kuusi poti-
lasta, kaikki eri suunnilta Suo-
mea. Ajankuluksi kerroimme mis-
tä olimme kotoisin. Minäkin ker-
roin, että olen Viipurin Tienhaa-
rasta ja siellä sain juuri omakoti-
talon valmiiksi kun jouduin armei-
jaan. Perheeni, vaimo ja viisi las-
ta evakoitiin kaupungista, enkä
tiedä missä he ovat. Kerroin is-
tuttaneeni omaan puutarhaani 40
omenapuuta ja uskoin paranevani
niin paljon, että voin puutarhaani
hoitaa.

Tuli 13 päivä maaliskuuta ja
olin alakerrassa ottamassa kuu-
maa kylpyä josta kaksi hoitajaa
toivat minut ylös ja asettivat vuo-
teeseen, sillä itse en saanut yh-
tään liikkua. Kun pääsin vuotee-
seeni niin minulle ilmoitettiin, et-
tä et pääse enää Viipuriin puutar-

haasi hoitamaan, vaikka paranisit-
kin, sillä rauha on tehty jossa Vi-
puri on luovutettu voittajalle!

Osaako kukaan arvata mitä mi-
nun ajatuksissani liikkui?

Ehkä tähän tapaan: — Mistä
löydän perheeni? Mihin voin ra-
kentaa heille korin? Pystynkö
terveyteni takia mitään tekemään-
kään? Olin saanut myös aivotä-
rähdysten joka tuntui nyt pahem-
malta kuin koskaan ennen. Ei
tiennyt vielä sairauteni vakavuut-
ta, mutta nuo toiset kysymykset
tuntuivat voittavan kaiken sen
mitä pystyin ajattelemaan.

Tuosta hetkestä on jo kauan
aikaa, sillä poikani ovat jo aikui-
sia miehiä, jokainen on käynyt ar-
meijan koulun, ompa pojanpoika-
nikin jo kulkemassa samoja aske-
leita. Olen saanut uuden kodin ja
lapseni ovat täällä kasvaneet. Kun
on siipensä alkaneet kantaa ovat
lentäneet pois täältä kulkemaan
omaa "kiertokouluun".

Äsken jäin ikkunaan katsele-
maan ja miettimään tämän ajan
tapahtumia, mutta ajatukseni lii-
telivät kauas menneisyyteen, vaik-
ka tuolla ulkona on hyvää vauhtia
kevät tulossa, mutta en nyt tunne
kevään tuleamisen iloa, istun vain
ja nojaan pöytään... kun olen
yksin. Alkaa hämärtää, sitä en
huomaa, olen niin ajatuksissa.

Aina en ole ollut näin yksin.
Olen yrittänyt voittaa vastukset,
jopa uhmunut niitä, osaksi jopa
saavuttanut tavoitteeni... Mo-
nesko on tämä kotini? Mitä tä-
mäkin on minulta vaatinut? Ehkä
tässäkin on ollut voimana rak-
kaus perheeseen, rakkaus lapsiin.
Nyt tuntuu siltä, että olenkin
rakastanut itseäni, koska olen
jäänyt katselemaan ikkunasta kun
maaliskuun ilta hämärtää, yksin.

Arvi Nuora

Ella Roivainen
polvik. 3 A 12 5 B
33100 TRE 10

VESILAHDEN
OSUUSPANKKI

*joustavaa
pankkipalvelua*

SUVANNON
SEUTU

Suvannon ympäristön kotiseu-
tulehti, ilmestyy 1975 8 ker-
taa vuodessa.

Tilaushinta 12 mk vuosikerta.

Ilmoitushinnat 1 mk palsta cm
vakinaisista ilmoituksista
alennus.

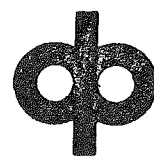
Toimituksen ja konttorin osoi-
te 37370 Narva. Puhelin
931 - 734 843.

Postisiirtotili TA 4307 63 - 1

Pankki Vesilahden Osuuspank-
ki 37370 Narva.

Vastaava toimittaja Viljo Pu-
rontaa.

Toimituskunta Viktor Ryyppö,
Helmi Uosukainen, Uuno
Pulakka, Eero Koppanen ja
Väinö Kekki.

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSPANKKI

- JOUSTAVAN PALVELUN PANKKI -

Kaikki sähköasiat

voimme toimittaa edullisesti

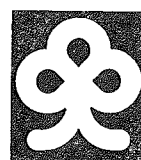
NYT SÄHKOLÄMMITYSASENNUKSET SOPIVASTI

RAASKAN SÄHKÖLIKE

A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIIJA

Vesilahti
Puh. 739 541

Valkeakoski
Puh. 41 810

Vesilahden Säästöpankki

auttaa - neuvo - palvelee

LEMPÄÄLÄN
PELTITYÖ

OM. V. RIIKONEN

Puh. Tampere 740 886 (verstaaseen)

Suorittaa kaikkia rakennusalan pelti- ja rautatöitä
urakalla ja laskuun.